

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 210/2014-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. marca 2014 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti ALAND DAAE, spol. s r. o., Pri starom letisku 12, Bratislava, právne zastúpenej advokátom Mgr. Adamom Porubským, Svätoplukova 31, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na podnikanie podľa čl. 35 ods. 1 a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 8 C/168/2010 z 15. decembra 2011 a rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11 Co/91/2012 z 18. septembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti ALAND DAAE, spol. s r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. decembra 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti ALAND DAAE, spol. s r. o.

(ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na podnikanie podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 C/168/2010 z 15. decembra 2011 a rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“), sp. zn. 11 Co/91/2012 z 18. septembra 2013.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom súdneho konania (odporcom v 1. rade), v ktorom sa navrhovatelia (manželia H.) 27. októbra 2010 domáhali na okresnom súde proti nemu ako odporcovi v 1. rade a tiež odporcom v 2. a 3. rade určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam.

Okresný súd *„platnosť kúpnej zmluvy zo dňa 01. 12. 2006 uzavretej medzi pánom H. a pani H. ako predávajúcimi a sťažovateľom ako kupujúcim, ako aj Zmluvy o budúcej kúpnej zmluve zo dňa 01. 12. 2006 uzavretej medzi sťažovateľom ako budúcim predávajúcim a pánom H. a pani H. ako budúcimi kupujúcimi“* považoval za absolútne neplatné a napadnutým rozsudkom *„určil, že manželia H. sú bezpodielovými spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností“*. Súčasne v druhom výroku zamietol návrh proti sťažovateľovi *„pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie v tomto spore“*.

Sťažovateľ podal proti tomuto rozsudku odvolanie a odvolanie podali aj odporcovia v 2. a 3. rade (manželia G.). Následne však vzal sťažovateľ späť svoje odvolanie, *„keďže sa v plnom rozsahu stotožňoval s dôvodmi odvolania podaného manželmi G.“*, a tiež z dôvodu, že *„nepovažoval za potrebné domáhať sa ochrany svojich práv separátnym odvolaním“*, pretože sa stotožňoval so závermi okresného súdu o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie v tomto spore. Krajský súd napadnutým rozsudkom v napadnutej časti potvrdil rozsudok okresného súdu.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že napadnutým rozsudkom krajského súdu bolo porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základné

práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s právom vlastníť majetok a právom na podnikanie podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy „pre arbitrárnosť a svojvôľu ohľadom vysporiadania sa s argumentáciou sťažovateľa ako aj odporcov v 2. a 3. rade ohľadom existencie platného a legitímneho zmluvného vzťahu spätného leasingu medzi sťažovateľom a manželmi H., ktorý bol založený právnymi úkonmi - Zmluvou o budúcej kúpnej zmluve zo dňa 24. 11. 2006, Kúpnu zmluvou zo dňa 01. 12. 2006 a Zmluvou o budúcej kúpnej zmluve zo dňa 01. 12. 2006“.

Okrem toho namieta, že okresný súd „sa opomenul vysporiadať s argumentáciou sťažovateľa, že účastníci právnych úkonov..., t. j. sťažovateľ a manželka H., medzi sebou platne uzavreli zmluvný vzťah zodpovedajúci inštitútu spätného leasingu...“

Uvedený mechanizmus nie je zákonom zakázaný, a skutočnosť, že zákon výslovne nepredvída použitie inštitútov kúpnej zmluvy a zmluvy o budúcej kúpnej zmluve na účely na ktoré boli medzi sťažovateľom a manželmi H. uzavreté, nemôže mať za následok ich neplatnosť podľa § 39 Občianskeho zákonníka, pretože v opačnom prípade by bol bezprecedentne spochybnený aj inštitút spätného leasingu, ktorý je čo do mechanizmu uzatvárania zmlúv obdobný a vo svojej podstate totožný s mechanizmom ktorý si medzi sebou dohodli sťažovateľ a manželka H. Je nazdávame sa úplne zrejmé, že ak zákon explicitne neupravuje nejaký zmluvný typ, neznamená to, že takáto zmluva je protizákonná. Ostatne zákon ani nemôže postihnúť všetky v praxi sa vyskytujúce zmluvné vzťahy a pre tieto situácie sú tu ustanovenia § 51 a 491 OZ, umožňujúce uzatvárať i tzv. nepomenované či zmiešané zmluvy. Zmysel inštitútu spätného leasingu, kde podstatou je prefinancovanie hnutelných, či nehnuteľných vecí pre záujemcu, ktorý nemá dostatok voľných aktív, vlastní ale nejaký majetok...

Okresný súd preto zaťažil konanie vadou, keď sa v odôvodnení svojho rozhodnutia opomenul akýmkoľvek spôsobom vysporiadať s argumentáciou sťažovateľa ohľadne deklarovaného platne uzavretého zmluvného vzťahu spätného leasingu medzi sťažovateľom a manželmi H., pričom vysporiadanie sa s týmito argumentmi sťažovateľa, malo podľa nášho názoru v prejednávanej veci podstatný význam, keďže od toho záviselo právne posúdenie veci okresným súdom, ktoré je podľa nášho názoru vadné.

Odvolační soud následně arbitrálně rozhodol o odvolaní manželov G., keď sa v celom rozsahu stotožnil s argumentáciou súdu prvého stupňa a osvojil si nesprávne právne posúdenie veci okresným súdom...

Takýto prístup odvolacieho súdu hodnotíme ako prehnaný formalizmus, ktorý nie je z hľadiska základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie akceptovateľný.“.

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vyslovil, že jeho základné právo „na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru... a čl. 46 ods. 1 Ústavy... v spojení s právom vlastniť majetok a právom na podnikanie podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 Ústavy... rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 11 Co/91/2012-238 zo dňa 18. 09. 2013 a rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 8 C/168/2010-195 zo dňa 15. 12. 2011 porušené bolo“ (alternatívne napadnutým rozsudkom krajského súdu porušené bolo).

Okrem toho navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté rozsudky okresného súdu a krajského súdu (alternatívne navrhuje zrušiť iba napadnutý rozsudok krajského súdu) a vec vrátil okresnému súdu (alternatívne krajskému súdu) na ďalšie konanie. Okrem toho sa domáha priznania trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, na podnikanie podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne (*„... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“*) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, IV. ÚS 542/2012).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) využil svoje právo podať proti napadnutému rozsudku okresného súdu odvolanie, ale takisto svoje odvolanie vzal späť, pretože sa stotožňoval so závermi okresného súdu o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie v tomto spore.

Keďže o návrhu sťažovateľa bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd, na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tej časti, ktorá smeruje proti napadnutému rozsudku okresného súdu, odmietol z dôvodu nedostatku svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde.

2. K namietanému porušeniu označených základných práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu v časti, ktorým určil, že navrhovatelia sú vlastníkami nehnuteľností, a vo vzťahu k sťažovateľovi podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (§ 207 ods. 2 a 3 OSP) odvolacie konanie správne zastavil, a to na základe návrhu samotného sťažovateľa, ktorý vzal odvolanie späť.

Z uvedených skutočností vyplýva, že krajský súd postupoval v súlade s procesným kódexom a sťažovateľ si musel byť vedomý právneho účinku (zastavenia konania), ktorý sa spája s uvedeným právnym úkonom, a ak vzal svoje odvolanie napokon späť, nemôže ani úspešne namietat porušenie svojich práv na ústavnom súde vo vzťahu ku krajskému súdu iba na tom základe, že sa stotožňuje s dôvodmi odvolania podaného inými účastníkmi konania „*manželmi G.*“.

Vo vzťahu k sťažovateľovi bol návrh navrhovateľov okresným súdom predtým navyše zamietnutý, pretože nebol pasívne legitimovaný v tomto spore, čo sťažovateľ ani nijako nespochybňuje.

Podľa názoru ústavného súdu sú námietky sťažovateľa, ktorý podal sťažnosť za iných účastníkov konania, zjavne neopodstatnené a sťažovateľova nespokojnosť s napadnutým rozsudkom okresného súdu alebo krajského súdu nemôže byť v žiadnej príčinnej súvislosti s namietaným porušením jeho označených práv podľa ústavy a dohovoru.

Ústavný súd preto v tejto časti pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. marca 2014